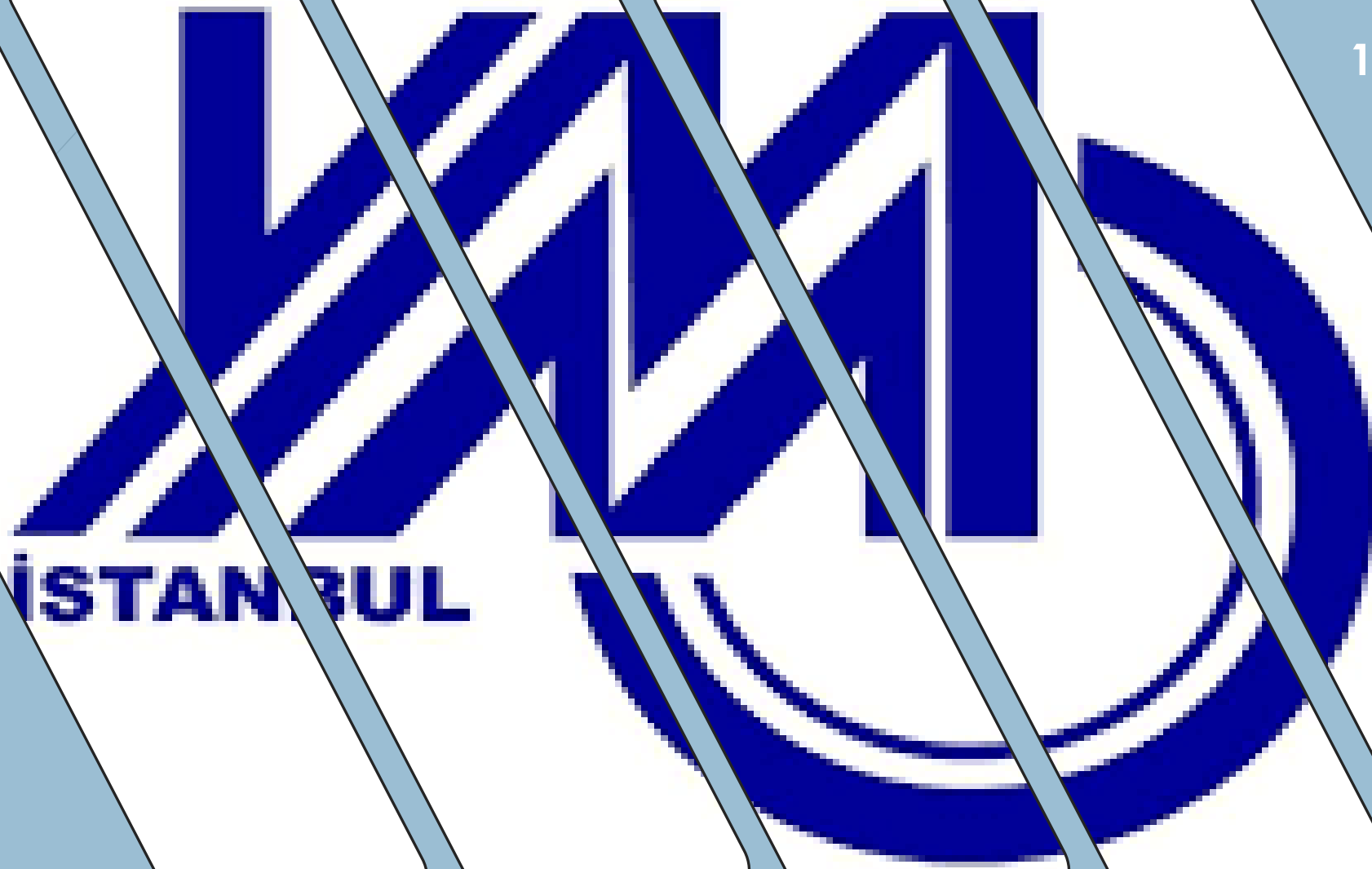

11/11/2021

-
- Alacakların Değerlemesi
  - Ticari Alacaklarda Kur Değerlemesi
  - Finansal Alacaklarda Kur Değerlemesi
  - Kur Deęerlemesiyle İlgili Özellikli Durumlar

Alacakların Değerlemesi

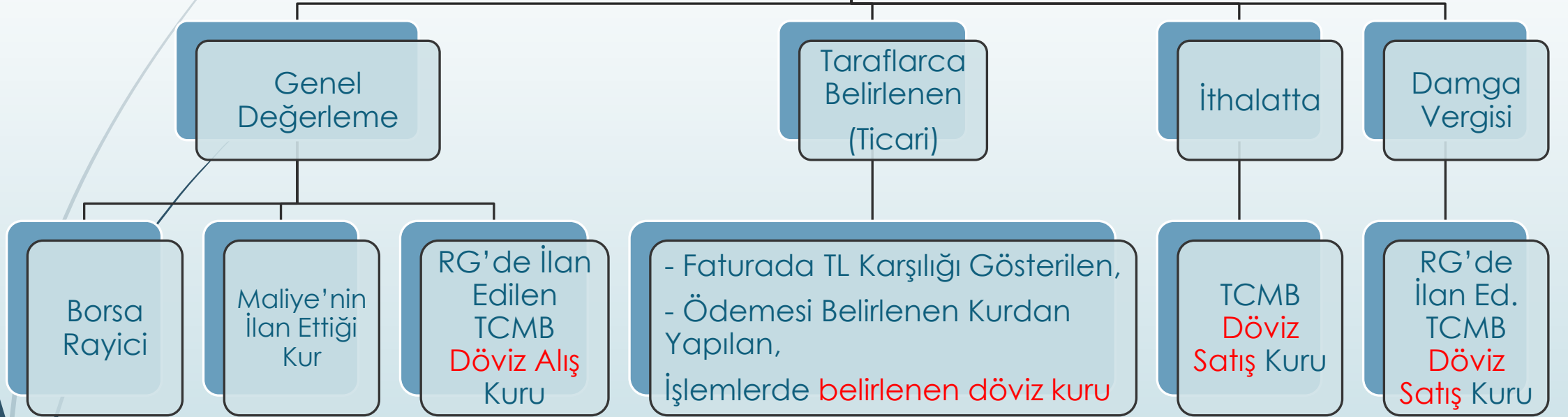
Alacakların Değerlemesi

Alacađın Niteliđi	Değerleme Ölçüsü	
Ticari Alacak ve Borçlar	Mukayyet Deęer	VUK 281
Finansal Alacak ve Borçlar	Faiziyle Deęerlenir	
Dövizli Alacak ve Borçlar	Kur Değerlemesine Tabi	VUK 280

Vadesi geçen ticari alacak ve borçların, finansal alacağa dönüşmesi...

- Faiz aylık mı hesaplanacak?
- Kur farkı KDV'ye tabi mi?

Değerlemeye Esas Kur

Nakit Yabancı Paralar: Efektif alış kuru esas alınır

VUK 280

Kur Değerlemelerinin Vergi Mevzuatındaki Yeri

GVK m:38

Ticari kazanç, öz sermayenin dönemi sonu ve dönem başındaki müsbet farkıdır.

Ticari kazancın tespitinde, VUK'nun değerlemeye ait hükümlerine uyulur.

VUK m:280

VUK'nun 280. maddesine istinaden yabancı para cinsinden borç ve alacakların kur değerlemesine tabi tutulur.

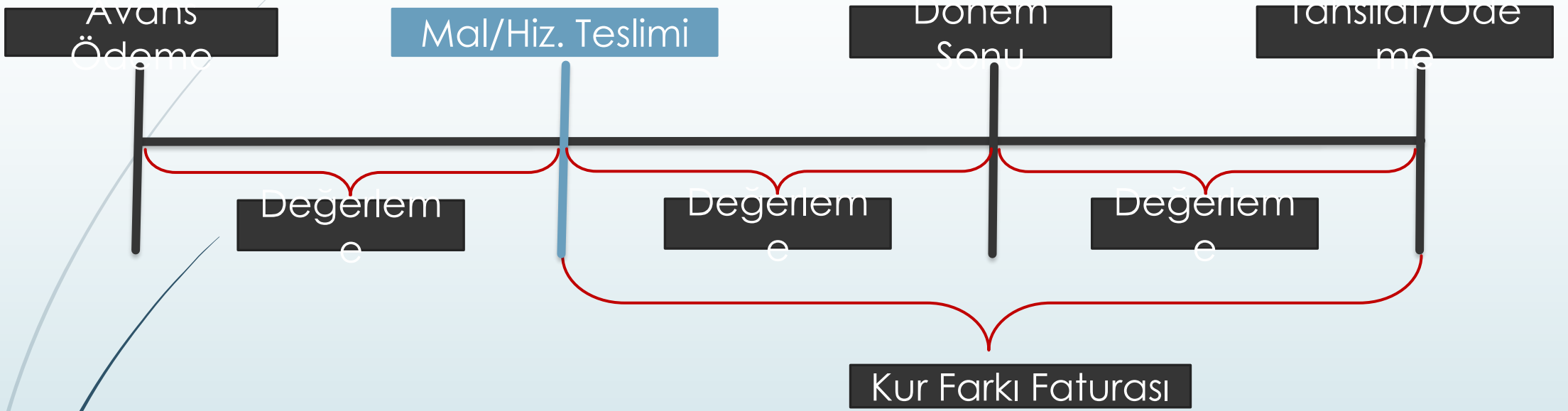
KDV m:24/1-c

Vade farkı, fiyat farkı, kur farkı, faiz, prim KDV matrahına dahildir.

Ticari Alacak ve Borçlarda Kur Değerlemesi

Ticari Alacak ve Borçlarda Kur Farkının Belgelendirilmesi

- Dönem sonu değerlemeleri sonucu oluşan kur farkları; faturalandırılmaz, KDV hesaplanmaz.
- Mal İadelerinde, Vergiyi doğuran olayın gerçekleştiği ilk teslim tarihinde geçerli olan döviz alış kuru esas alınır. Kur farkı hesaplanmaz...

Kur Farklarında KDV

İç Yüzde: Kur farkına isabet eden KDV iç yüzde yoluyla ayrıştırılarak tespit edilmelidir

Ticari alacak tutarı	20.000.000,00	\$
Tahsil tarihindeki kur farkı tutarı	1.000.000,00	TL
Ürünün tabi olduğu KDV oranı	18%	
Kur farkının bedeli	847.457,63	TL
Kur farkı KDV'si (İç yüzde)	152.542,37	TL

Geçici Hesap (369): Dönem Sonu Değerlemelerinde KDV'ye isabet eden kısmın, dönem kazancıyla ilişkilendirilmeden geçici bir hesaba alınmasını önermekteyiz. (369 Ödenecek Diğer Yükümlülükler/192 Diğer KDV)

Ticari Alacaklarda Kur Farkının Muhasebeleştirilmesi

Emtia Satışı	120		Alicılar (\$)	3.481,00	
		391	Hesaplanan KDV		531,00
		600	Yurt İçi satışlar		2.950,00

Değerleme	120		Alicılar (\$)	59,00	
		369	Ödenecek Diğer Yükümlülükler (Kur Farkı KDV'si)		9,00
		646	Kambiyo Kârları		50,00

Tahsilat	102		Bankalar (\$)	3.658,00	
	369		Ödenecek Diğer Yükümlülükler (Kur Farkı KDV'si)	9,00	
		391	Hesaplanan KDV (Ödeme Kur Farkı KDV'si)		18,00
		391	Hesaplanan KDV (Değerleme Kur Farkı KDV'si)		9,00
		646	Kambiyo Kârları		100,00
	120		Alicılar (\$)		3.540,00

Verilen Avanslarda Kur Farkının Muhasebeleştirilmesi

Avans Verilmesi	159		Verilen Sipariş Avansları	2.500,00	
		102	Bankalar		2.500,00

Değerleme	159		Verilen Sipariş Avansları	500,00	
		646	Kambiyo Kârları		500,00

646 Yerine 740, 150, 153, 258 Kullanılmamalıdır.

Emtia Alış	153		Ticari Mallar	2.966,10	
	191		İndirilecek KDV	533,90	
		646	Kambiyo Kârları		500,00
		159	Verilen Sipariş Avansları		3.000,00

Alınan Avanslarda Kur Farkının Muhasebeleştirilmesi

Avans Alınması	102	Bankalar	2.500,00	
	340	Alınan Avanslar		2.500,00

Değerleme	656	Kambiyo Zararları	500,00	
	340	Alınan Avanslar		500,00

656 Yerine 740, 150, 153, 258 Kullanılmamalıdır.

Emtia Alış	656	Kambiyo Zararları	500,00	
	340	Alınan Avanslar	3.000,00	
	600	Yurt İçi Satışlar Hesabı		2.966,10
	391	Hesaplanan KDV		533,90

İthalat ve İhracatta Kur Farkı

	Kur Artışı	Kur Azalışı
Mal İthalatı	Gümrükte KDV ödenir.	
Hizmet İthalatı	KDV tevkif edilir. 2 No.lu ile beyan edilir.	Fazla ve yersiz KDV ödemesi, İndirildiği için düzeltme yapılmaz
İhracat	KDV 11/1-a İstisnası	Azami iade KDV sınırı düşer.

- İthalat ve ihracat işlemlerindeki kur farkları için fatura düzenlenmesine gerek olmadığı kanaatindeyiz.

İhraç Kayıtlı Teslimde Kur Farkı

İhraç Kayıtlı Teslim

İmalatçı Lehine Kur Farkı

- İmalatçı asıl işlemdeki gibi 11/1-c kapsamında KDV'li fatura düzenler
- KDV'nin tahsil edilmediğine dair bir açıklama yazılır.
- Asıl faturanın ve gümrük beyannamesinin tarih ve numarası belirtilir.

İhracatçı Lehine Kur Farkı

- İhracatçı kur farkı faturasını KDV'siz düzenler
- Fatura açıklamasına; "3065 sayılı KDV Kanununun (11/1-c) maddesi hükümlerine göre, ihraç edilmek şartıyla yapılan teslimlerde imalatçı aleyhine matrahta meydana gelen değişikliğe ilişkin olduğundan **KDV hesaplanmamıştır.**" ifadesi yazılır.
- Faturada, imalatçı tarafından düzenlenen faturanın tarih ve sayısı belirtilir.
- İmalatçının iade edilecek KDV hesabında tenzil edilir.
- İade talep dilekçesinin verildiği tarihten sonra kur farklarıyla ilgili düzeltme yapılmaz.

Vergi Kesintisi Yapılan İşlemlerde Kur Farkı

	Kur Artışı (Matrah Artışı)	Kur Azalışı (Matrah Azalışı)
KDV Tevkifatlı İşlemler	Asıl işlemde olduğu gibi KDV tevkifatı yapılır.	KDV'nin sadece tevkif edilmeyen kısmı faturada gösterilir.
K.V. Stopajlı İşlemler	Asıl işlemde olduğu gibi stopaj yapılır.	Stopaj gösterilmez. Fazla ve yersiz ödenen stopaj iade edilir.

Kur Farkı Maliyet İlişkisi

Kredi/Borç/Verilen Avans

Emtia

Stoklara girdiği tarihe kadar oluşan kur farkları maliyete eklenir.

**Yatırım
Sabit Kıymet**

Envantere alındığı dönemin sonuna kadar ki kur farkları maliyete eklenir.

Sonraki dönemlerde oluşan kur farkları **seçimlik** haktır/**Değiştirilemez**

İşletme kredilerinde maliyete pay verme zorunluluğu bulunmamaktadır.

Alacak/Alınan Avans

Emtia

**Yatırım
Sabit Kıymet**

İktisapla ilgili değil, satışla ilgili olduğu için maliyet ile ilişkilendirilmez

Çek ve Senetlerde Kur Farkı

- **Ödeme Tarihi:** ciro veya kırdırma tarihidir.
- Ciro tarihine kadarki kur farkları faturalandırılır.
- Ciro ile lehtar tahsil tarihi arasında oluşan kur farkları faturalandırılmaz ve KDV hesaplanmaz
- Ciro yapılmayan çek/senetlerin nihai ödeme tarihine kadar oluşan kur farkları KDV'li faturalandırılır.

Şüpheli Ticari Alacaklarda Kur Değerlemesi

128 Hesap

- Kur Değerlemesi Yapılır

Pozitif Kur Farkları

- Ek bir takibe gerek kalmaksızın karşılık ayrılabilir
- Takip dövizli yapılmalı

Negatif Kur Farkları

- Konusu kalmayan karşılıklar

Finansal Alacak ve Borçlarda Kur Değerlemesi

Grup İçi Borçlanma Yapılabilir Mi?

TCK md-241:

Tefecilik: *Kazanç elde etmek amacıyla başkasına ödünç para verilmesidir.*

Mülga 90 Sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında KHK:

Grup içi borçlanmalar tefecilik kapsamında değerlendirilmemekteydi

Borçlanma/Grup İçi Borçlanma Yapılabileceğine İlişkin Diğer Düzenlemeler:

- Türk Borçlar Kanunu (md: 386-388)
  - Türk Ticaret Kanunu (md: 358)
  - Kurumlar Vergisi Kanunu (md: 12 ve 13)
  - 32 Sayılı Karara İlişkin 32/34 Sayılı Tebliğ (md: 11/12)
  - TCMB Sermaye Hareketleri Genelgesi (md: 38/2)
-
- Grup içi borçlanmanın finansman ihtiyacına dayanması,
  - Kazanç gayesi güdülmemesi,
  - KVK md: 13'teki zorunluluk nedeniyle faiz hesaplanması, nedeniyle tefecilik suçu kapsamına girmediği kanaatindeyiz.

Grup İçi Dövizli Borçlanma Yapılabilir Mi?

32 Sayılı Kararın 17 ve 17/A maddesi;

Dövizli kredilerin banka ve finans kurumlarından temin edilmesi gerekmektedir.

32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ:

Türkiye'de yerleşik kişilerce **yurt dışında pay sahibi olduğu ortaklıklara, yurt dışındaki ana şirkete ve grup şirketlerine** (yurt dışı) döviz veya Türk Lirası kredi açılabileceği ifade edilmiştir.

TCMB sermaye hareketleri genelgesi:

Grup içi şirketlerin aralarındaki borçlanmaların TL yapılması kaydıyla, para transferi döviz cinsinden yapılabilir.

Yurt Dışı Grup Şirketleri
Yurt İçi Grup Şirketleri

Dövizli borç verilebilir.
Dövizli borç verilemez.

85 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı

“Türkiye’de yerleşik kişilerin, **Bakanlıkça belirlenen haller dışında**, kendi aralarında **menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser** sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmaz.”

Karar **kredi sözleşmelerini** kapsamamaktadır.

2008-32/34 Sayılı Tebliğ

85 Sayılı Karar yasaklamaları

8. Madde

Krediler

11. Madde

“**Bakanlıkça belirlenen haller dışında**” ifadesi genel bir sınırlama değildir.

“**Hizmet**” ifadesi kredileri kapsamamaktadır.

Finansal Alacak ve Borçlarda Kur Farkı

- Anapara üzerinden hesaplanan kur farkları;
  - KDV'ye tabi değildir.
  - Faturalandırılmaz...

- Adat faizlerinin cari hesaba eklenmesinden kaynaklanan kur farkları;
  - KDV'ye tabidir.
  - Faturalandırılır.

Kur Deęerlemesiyle İlgili Özel Durumlar

Menkul Kıymetlerin Kur Değerlemesi

Alış Bedeliyle Değerlenenler	Borsa Rayıcı (Borsada işlem görenler)	Kıst Getirisi Hesaplananlar (Borsada işlem görmeyenler)
Hisse Senetleri (Yat. Ort. hisse senetleri dâhil)	Hazine Bonoları	Banka Bonoları ve Banka Garantili Bonolar
Yatırım Fonu Katılma Belgeleri (Portföyünün en az % 51 ve üzeri Türkiye'de kurulu şirketlerin hisse senetlerinden oluşanlar)	Devlet Tahvilleri	Yatırım Fonu Katılma Belgeleri (Portföyünün %51'e kadarı Türkiye'de kurulu şirketlerin hisse senetlerinden oluşanlar)
Kâr –Zarar Ortaklığı Belgeleri	Özel Sektör Tahvilleri (Borsada işlem görenler)	Özel Sektör Tahvilleri (Borsada işlem görmeyenler)
	Gelir Ortaklığı Senetleri	Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler
	Eurobondlar	Finansman Bonoları
		İşlem Görmeyen Eurobondlar
		Repo ve Ters Repo İşlemleri
		Yabancı Devlet Tahvil ve Bonoları
Kur Değerlemesi Yok	Borsa Rayıcı Kur Farkını Kapsıyor	Kur Değerlemesi Var VUK 279.

Banka Hesaplarında Değerleme

Banka Hesapları

Alacak Kapsamında kur değerlemesi yapılır

Blokeli Banka Hesapları

Tasarruf yetkisi kısıtlandığı için kur değerlemesi yapılmaz

Katılım Hesabı

Katılım hesapları ilgili bankanın dönem sonunda açıklamış olduğu kar oranı dikkate alınarak değerleme yapılır

Kıymetli Maden Hesabı

İlgili bankanın altın fiyatları esas alınarak değerlenir. Altın olarak hesaplanan faiz de değerlemede dikkate alınır.

Bazı Hesaplarda Kur Değerlemesi

Gelecek Yıllara
Ait Gelirler /
Giderler

İstanbul VDB'lığı alacak/borç gibi değerlendirerek; kur değerlemesine tabi olduğu yönünde görüş vermiştir. (180/380)

Depozito ve
Teminatlar

Alacak mahiyetinde olduğu için kur değerlemesine tabidir. (126/326)
Fiilen tasarruf olmadığı için kazançla ilişkilendirilemeyeceği yönünde yargı kararları mevcuttur.

Merkez ve
Şubeler Cari
Hesabı

- **Ticari bakiyeler**; kur değerlemesine tabi tutulur.
- **Finansal bakiyeler**; gerçek borç/alacak olmadığı için kur değerlemesine tabi tutulmaz

Sermaye Kaybı veya Borca Batıklıkta Kur Farkı

TTK 376 hesaplamalarında,

- Henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının tamamı,
  - 2020 ve 2021'de tahakkuk eden kira giderlerinin yarısı
  - 2020 ve 2021'deki amortismanlarının yarısı
  - 2020 ve 2021'deki personel giderlerinin yarısı,
- dikkate alınmayabilir.

Teşekkürler